



Klag i tide!

*Oplysning til virksomheder om diskrimination
ved offentlige udbud i udlandet*

Klag i tide!

**Oplysning til virksomheder om diskrimination
ved offentlige udbud i udlandet**

Mistanker om diskrimination skal afklares tidligt!

Få undersøgt din sag hurtigt, uformelt og gratis!

PPN – Public Procurement Network

– udbudsklager uden bureaukrati

Konkurrencestyrelsen

– den danske del af PPN

Et supplement til rettens vej

Hvert år annoncerer offentlige myndigheder i EU-landene mere end 100.000 udbud. Den samlede værdi af de udbudte varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsgøveler har passeret 10.000 milliarder kr.

Med stadigt flere lande i EU vil det marked vokse. Men det samme vil formentlig en række af de barrierer, som nogle danske virksomheder allerede i dag oplever, når de vil deltage i konkurrencen om offentlige kontrakter i et andet land.

Det kan fx være, at udbyderen anvender ulovlige kriterier i udbudsmaterialet eller på anden måde stiller udenlandske leverandører ringere end landets egne virksomheder. Tilsigtet eller utilsigtet.

Tidligere var danske virksomheder, der følte sig diskrimineret i sådanne sager, nødt til at gå rettens vej. Det vil sige klage enten til domstolene i det pågældende land eller til EU-Kommissionen. Begge dele er ofte langvarige og krævende procedurer. Og selv hvis man får medhold, er det som regel for sent at komme i betragtning til den kontrakt, man var interesseret i.

Derfor er der nu skabt en uformel og hurtig metode til at afklare misforståelser og mistanker om diskrimination – allerede i udbudets første faser.

Metoden udnytter, at der er skabt et netværk af embedsmænd i alle de europæiske landes udbudsmyndigheder. Netværket kaldes PPN, og deltagerne har aftalt fælles spilleregler for, hvordan man effektivt får opklaret mistanker om urent trav – *inden kontrakterne bliver skrevet under*.

I Danmark er det Konkurrencestyrelsen, virksomhederne skal kontakte, hvis de føler sig diskrimineret i en udbudssag i et andet land. Så tager styrelsen straks uformel kontakt til de rette personer i netværket. Og i bedste fald kan sagen være opklaret i løbet af ganske få dage.

Men fremgangsmåden kræver, at virksomheden henvender sig, lige så snart den får mistanke om diskrimination. Når kontrakten først er skrevet under, er der ingen andre klageveje end de formelle juridiske kanaler.

Denne brochure fortæller i korte træk, hvad virksomheden kan gøre, hvis den bliver opmærksom på problemer i et internationalt udbud.

Brochuren er både skrevet til de danske virksomheder, der allerede har deltaget i internationale udbud, og til dem, der skal til at gøre deres første erfaringer. Konkurrencestyrelsen og PPN vil gerne bidrage til, at de begge møder et marked præget af hård og fair konkurrence på tværs af grænserne.

Her kan Konkurrencestyrelsen hjælpe

De følgende tre eksempler viser nogle af de typiske problemer, danske virksomheder støder ind, når de deltager i offentlige udbud i udlandet.

- **Utilstrækkelig dokumentation?**

En dansk virksomhed deltager i udbud af IT-drift i udlandet. Virksomheden anmoder om at blive prækvalificeret og sender i den forbindelse en fuld serviceattest fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Attesten er udstedt på engelsk og viser, at virksomheden har betalt de skatter og afgifter, den skal. På trods af den fremsendte attest hævder den udenlandske udbyder, at dokumentationen for skattebetaling i Danmark er utilstrækkelig.

- **Tekniske handelshindringer?**

En dansk virksomhed ønsker at deltage i udbud i udlandet. Virksomheden bliver opmærksom på, at der i udbudsmaterialet stilles et krav om, at en teknisk indretning skal være af et bestemt fabrikat. Denne tekniske specifikation er diskriminerende og derfor ulovlig.

- **Udbudspligt?**

En udenlandsk myndighed ønsker at anskaffe en konsulentydelse. Ydelsens værdi er over tjenesteydelsesdirektivets tærskelværdi. Den er derfor fuldt udbudspligtig efter reglerne i direktivet. Myndigheden vælger i stedet at kontakte en række virksomheder uden forudgående udbud. En dansk virksomhed bliver opmærksom på problemet.

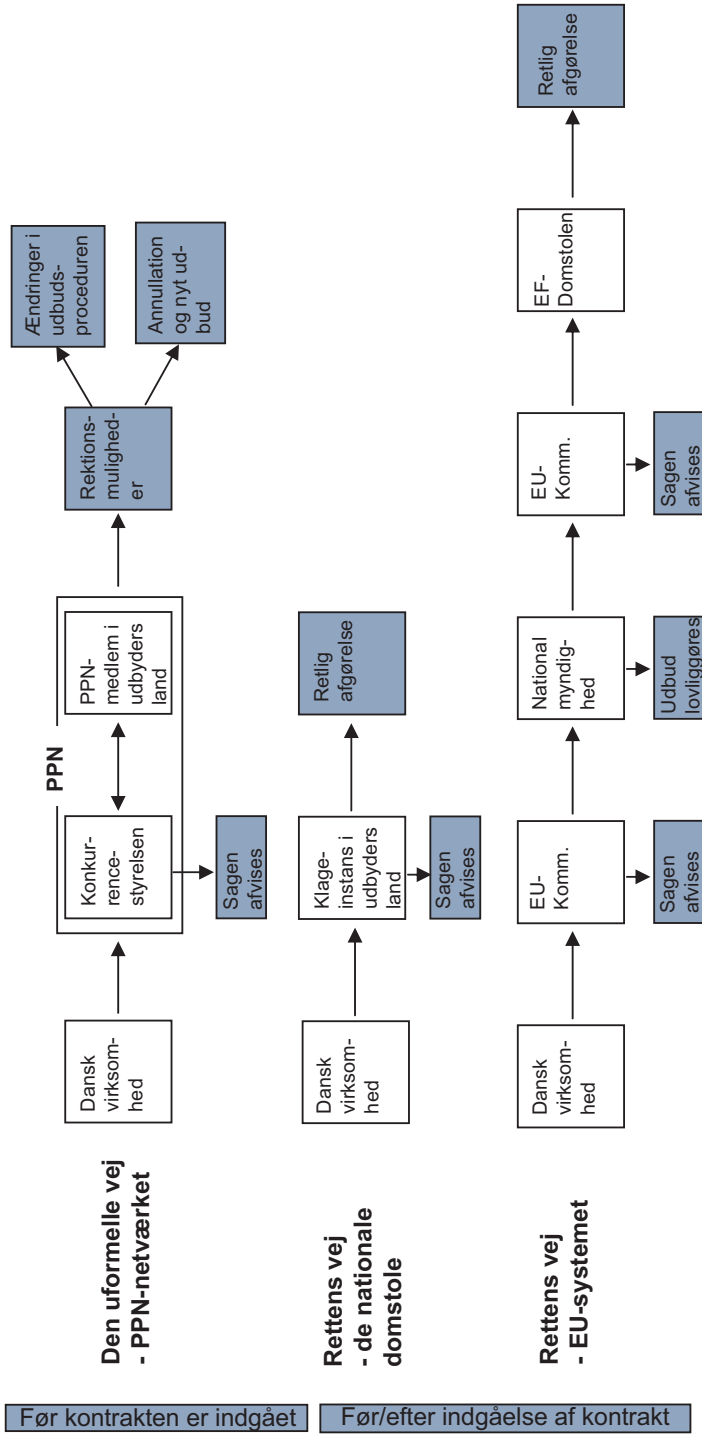
I alle tre tilfælde kontaktede den danske virksomhed Konkurrencestyrelsen i tide. Og via PPN-netværket blev det hurtigt sikret, at virksomhederne kunne deltage i udbudet på lige vilkår.

Denne uformelle metode er afprøvet med succes gennem tre år i en noget mindre kreds af lande. Her har netværkets medlemmer behandlet omkring 50 sager om grænseoverskridende udbudsproblemer.

Hvis dialogen i netværket *ikke* kan løse virksomhedens problem, må den benytte de almindelige klageveje. Det gælder også, hvis kontrakten allerede er skrevet under. Modellen på side 5 viser i oversigtsform de tre muligheder, en leverandør har for at få afgjort sin sag. Bemærk, at mulighederne ikke udelukker hinanden.

PPN-netværket er således ikke et *alternativ* til det juridiske system, men et *supplement*, der kan benyttes, indtil der er indgået kontrakt. PPN nyder da også fuld opbakning fra EU-Kommissionen og benytter Kommissionens internetværktøj SOLVIT, når det er relevant.

Hvis du vil klage over et internationalt udbud - tre veje gennem klagesystemet



Sådan kan man klage

PPN-netværket fungerer sådan, at virksomheder skal kontakte den nationale udbudsmyndighed i deres eget land. Danske virksomheder, der ønsker at klage over et udbud i et andet land, kan således henvende sig til Konkurrencestyrelsen. Bemærk, at det er gratis at benytte dette tilbud.

For at vurdere sagen har Konkurrencestyrelsen brug for følgende konkrete oplysninger og svar:

- 1 Virksomhedens navn, adresse, telefonnummer og e-mailadresse samt navnet på en kontaktperson.
- 2 Navn og adresse på eventuelle andre involverede virksomheder.
- 3 Ønsker virksomheden at forblive anonym over for udbyderen?
- 4 Er en EU-udbudsprocedure blevet sat i gang?

Hvis ja:

- Dato for offentliggørelse af udbudet.
- Udbudsstatus: Er tilbudsfristen udløbet? Er der indgået en kontrakt?
- Kontraktens anslåede værdi.

Hvis nej:

- Hvilke typer ydelser omhandler kontrakten?
 - Kontraktens anslåede værdi.
- 5 Hvem er udbyder.
 - 6 En beskrivelse af det *formodede* brud på EU's udbudsregler.

Mange virksomheder angiver under punkt 3, at de ønsker at forblive anonyme – ofte med henvisning til frygten for at blive *blacklistet* af udbyderen. Dette ønske respekterer PPN-netværket altid. Men virksomheden skal dog være opmærksom på, at det i nogle tilfælde vil være muligt for udbyderen at regne ud, hvem der klager.

Det er dog Konkurrencestyrelsens vurdering, at frygten for en sådan blacklistning som regel er ubegrundet. Og fremgangsmåden vil under alle omstændigheder være i klar strid med EU's konkurrenceregler.

Sådan behandles klager via netværket

Når virksomheden har sendt sin klage med de nødvendige oplysninger, gennemgår Konkurrencestyrelsen straks sagen.

I nogle tilfælde kan styrelsen hurtigt vurdere, at alle udbudsregler er overholdt, og at det derfor vil være udsigtsløst at gå videre med klagen. Men er der begrundet mistanke om, at reglerne er overtrådt, kontakter Konkurrencestyrelsen den rette person i sin søstermyndighed i det pågældende land.

Styrelsen sender sin vurdering af sagen til denne myndighed og beder den om at gå ind i sagen og at sørge for, at det pågældende udbud bliver lovligt. Det vil sige sikre, at virksomhederne kan deltage i udbudsforretningen på lige fod og under fair konkurrencevilkår.

Kontakten sker hurtigt og uformelt – som regel pr. telefon eller via email. Det betyder, at problemer kan løses i dialog og langt hurtigere og smidigere end gennem traditionel sagsbehandling med mange skrivelser frem og tilbage.

Konkurrencestyrelsen har allerede behandlet en række sager om udenlandske udbud. I flere tilfælde er det lykkedes at få det pågældende udbud åbnet for danske virksomheder, der ellers i første omgang - tilsigtet eller utilsigtet - var lukket ude.

Metodens formål er selvsagt ikke, at den danske virksomhed *vinder* udbudet. Målet for Konkurrencestyrelsen og PPN er blot at give alle interesserede virksomheder adgang til at deltage i en fair konkurrence om kontrakten.

Giver PPN-metoden ikke det ønskede resultat, kan virksomheden efterfølgende vælge at gå til det pågældende lands domstole med sin klage – eller direkte til EU-Kommissionen.

Konkurrencestyrelsen informerer gerne om vilkårene for dette, men kan ikke levere egentlig juridisk bistand i sådanne sager. Her er virksomheden nødt til at benytte sig af egne rådgivere.

Kommissionen er i flere tilfælde gået ind i sager og har indskærpet over for regeringen i udbyderlandet, at det betragtes som krænkelse af EF-traktaten at tilsidesætte reglerne om udbud. Men en sådan procedure er relativt tung, og Kommissionen anbefaler direkte, at virksomheder så vidt muligt bruger netværkets uformelle kanaler til at tage klagesager i opløbet.

PPN - en dansk opfindelse

Public Procurement Network blev oprettet på den danske konkurrencestyrelses initiativ i 2003. Et treårigt pilotprojekt havde givet meget positive resultater med netværksmetoden, og ordningen blev nu gjort permanent. Samtidig udvidedes kredsen af lande til samtlige 25 EU-medlemslande foruden EU's ansøgerlande samt EØS-landene og Schweiz. Det betyder, at PPN reelt dækker hele det europæiske marked.

Netværket har to primære funktioner:

- At yde praktisk hjælp til enkeltvirksomheder, der støder ind i barrierer undervejs i udbudsproceduren i et andet land.
- At lade landene udveksle erfaringer og best practice inden for udbudsområdet.

Medlemmerne af netværket har formuleret et enkelt sæt retningslinjer for, hvordan samarbejdet bør foregå. Formålet er at skabe et praktisk og hurtigt fungerende miljø med et minimum af omkostninger, formalia, spildtid og sprogproblemer.

Netværket fungerer således med mindst mulig administration. Den samlede kreds mødes én gang om året. Den løbende dialog foregår via internettet eller i mindre arbejdsgrupper om specielle emner. Konkrete sager håndteres ved direkte kontakt pr. mail og telefon mellem kontaktpersonerne i hvert af deltagerlandene.

Hvilke nationale myndigheder, der deltager i PPN-netværket, fremgår af oversigten på side 11.

Der er i Danmark nedsat en følgegruppe med repræsentanter for såvel offentlige ordregivende myndigheder og virksomheder. Gruppen skal blandt andet bidrage med viden og erfaringer fra den praktiske udbudsverden, samt være med til at udbrede kendskabet til de nye uformelle klageveje.

Flere oplysninger om PPN & udbudsklager

Konkurrencestyrelsens hjemmeside - www.ks.dk.

Her findes bl.a. supplerende oplysninger om, hvordan man klager over udbud såvel i Danmark som i udlandet. Der er også flere oplysninger om PPN-netværket og dets måde at fungere på.

Oplysningerne er samlet under www.ks.dk/udbud/klagemuligheder.

EU-Kommissionens hjemmeside om udbud - www.simap.eu.int

Her findes alle relevante oplysninger om offentlige udbud i EU – herunder oplysninger om SOLVIT, der er EU's system til at sikre, at alle sager om overtrædelse af reglerne for det indre marked havner på de rette myndigheders bord.

De er med i PPN

Danmark - Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Kontaktperson: Fuldmægtig Milena Krogsgaard
Telefon: 72 26 80 00
Fax: 33 32 61 44
E-mail: mak@ks.dk
www.ks.dk

Øvrige lande

- Belgien** - Service Public Federal Chancellerie du 1er. Ministre
- Bulgarien** - Council of ministers
- Cypern** - Treasury of the Republic of Cyprus
- Estland** - Public Procurement Office
- Finland** - The Ministry of Trade and Industry
- Frankrig** - Ministère de l'économie, des finances et de l'industrie - direction des affaires juridiques sous-direction de la commande publique
- Grækenland** - Ministry of Environment, Physical Planning and Public Works
- Ministry of Development, Public Procurement DG
- Holland** - Ministry of Economic Affairs
- Irland** - National Public Procurement Policy Unit
- Island** - Ministry of Finance
- Ríkiskaup
- Italien** - Prime Minister's Office
- Secretary-general of the Premier Office
- Liechtenstein** - Liechtensteinische Landesverwaltung Hochbauamt

Litauen	- Public Procurement Office
Luxembourg	- Commission des Soumissions Ministère des Travaux Publics
Malta	- Department of Contracts
Norge	- Nærings- og Handelsdepartementet
Polen	- Office for Competition and Consumer Protection - Office of Procurement Procurement
Portugal	- Directorate-General of European Affairs - Ministério das Financas- DG Património
Rumænien	- Ministry of Public Finance - I.G.C.T.I
Schweiz	- State Secretariat for Foreign Economic Affairs
Slovakiet	- Office for Public Procurement
Slovenien	- Public procurement Office
Spanien	- Ministerio de Hacienda Secretaria de la Junta Consultiva de Contratación Administrativa
Storbritannien	- The Office of Government Commerce
Sverige	- Ministry of Finance - National Board for Public Procurement
Tjekkiet	- Office for the Protection of Competition
Tyrkiet	- Public Procurement Authority
Tyskland	- Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Ungarn	- Council for Public Procurement
Østrig	- Bundeskanzleramt Verfassungsdienst Dept. V/8

